

Темляк, Кошево

Технологічний університет Поділля

***ІНФОРМАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ В
ВИРОБНИЦТВІ
І ОСВІТІ***

Збірник наукових праць

за результатами

науково-технічної та методичної конференції

(17-19 квітня 2002 р., м. Хмельницький)

Хмельницький 2002

Физматлит, 2001. – 320 с.

2. Вітлінський В.В., Оболенська Т.Є., Жигоцька Н.В. Моделювання рейтингової оцінки вищого навчального закладу // Економічна кібернетика.– 2000.- № 3-4.– с.64-73.

3. Жигоцька Н.В. Комбінований метод визначення вагових коефіцієнтів у рейтинговій оцінці вищого навчального закладу // Ризикологія в економіці та підприємстві. Збірник наукових праць за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції (27-28 березня 2001 року). – К.: КНЕУ, Академія ДПС України, 2001. – С.150-151.

Надійшла 5.2.2002 р.

УДК 004: [378:34]

А.П. ГЕТЬМАН, Н.А. КОШЕВА

Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого

РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ДЕЯКІ МІРКУВАННЯ

У статті розглядаються проблеми застосування сучасних інформаційних технологій, як елемента реформування юридичної освіти в Україні. Стрімкий розвиток науково-технічного прогресу, комп'ютерних та телекомунікаційних технологій все більше впливає на організацію суспільного життя, охоплюючи зокрема освітню діяльність. Для виконання стандартів вищої освіти й одержання загальної інформаційної культури запропонован перелік необхідних розділів у програму - мінімум для студентів юридичних спеціальностей.

Актуалізація сучасних проблем юридичної освіти в Україні безпосереднім чином пов'язана з реформуванням вищої освіти взагалі та правової освіти в Україні. Тож не дивно, що в Національній програмі правової освіти населення, затвердженої Указом Президента України від 18 жовтня 2001 р. № 992/2001 передбачається подальше створення необхідних умов для набуття широкими верствами населення правових знань та навичок у їх застосуванні, забезпечення доступу громадян до джерел правової інформації. Правова освіта населення полягає у здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття громадянами обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації відповідних прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків. Правова освіта є складовою частиною системи освіти і має на меті формування високого рівня правової культури та правосвідомості особи, її ціннісних орієнтирів та активної позиції як члена громадянського суспільства.

Надзвичайно важливим для реформування юридичної освіти в Україні через призму правової освіти населення є те, що зазначена Національна програма передбачає здійснення правової освіти із застосуванням сучасних інформаційних технологій, зокрема елементів дистанційного навчання.

Саме на проблемах застосування сучасних інформаційних технологій, як елемента реформування юридичної освіти в Україні, є необхідність більш докладно зупинитися у запропонованій статті.

Як усяке нове явище, інформатизація освіти являє собою суперечливий і багатоплановий процес, який повільно, але вірно охоплює всю освітню систему. Причому якщо для технічних і природно - наукових спеціальностей цей процес здається очевидним і не викликає заперечень, то застосування передових інформаційних технологій при навчанні студентів гуманітарного профілю натрапляє на нерозуміння керівників і викладачів вищої школи. Причина цього міститься у світоглядній різниці гуманітарних і точних та природних наук. Основою гуманітарних дисциплін є плюралізм поглядів на предмет, його принципова неоднозначність, у той час як природні і точні науки прагнуть до однаковості й однозначності інтерпретацій, формальності підходу. Як продукт точних наук комп'ютер утілює усі їх достоїнства в той час, як особливе значення в гуманітарній освіті має живе слово, безпосереднє людське спілкування [1].

Проте, дана обставина не виключає можливості застосування комп'ютерних технологій у процесі юридичної освіти. Традиційна методика викладання юридичних дисциплін у вузі допускає залучення деяких комп'ютерних програм, зокрема, широке поширення дістало використання електронних тестів. Останнім часом з ростом популярності дистанційної форми навчання виникають нові види взаємодії студентів і викладачів за допомогою інтерактивних навчальних програм.

Практика показує, що комп'ютерні програми мають багато переваг перед традиційними методами навчання. Вони забезпечують велику інформаційну ємність, інтенсифікацію самостійної роботи кожного студента, створення комунікативної ситуації, особисто значимої для кожного студента, підвищення пізнавальної активності студентів, а також посилення мотивації.

Використання сучасних інформаційних технологій, спрямованих на формування високої пізнавальної активності студентів під час здобування юридичної освіти це є:

- застосування електронних підручників. Для студентів приваблива як їхня форма (комп'ютерна графіка, особливий дизайн, звуковий супровід дозволяють істотно активізувати сприйняття і засвоєння

навчального матеріалу), так і зміст (як правило, у таких підручниках відображаються самі «свіжі», передові ідеї);

- активне використання інформаційних ресурсів. Інтернет є однією з можливостей застосування передових навчальних технологій. Звертання до колосальних інформаційних ресурсів всесвітньої мережі привчає студентів до самостійного пошуку, прискорює процес доступу до навчальної інформації;

- впровадження контролюючих програм, призначених для оцінки знань.

- користування базами даних та базами знань.

Важливе значення для реалізації впровадження сучасних інформаційних технологій у процес юридичної освіти є розробка концепції викладання базової інформатики для студентів юридичних вузів.

Курс інформатики в даний час вивчається на всіх економічних і гуманітарних спеціальностях вузів і коледжів. Щорічно перегерплює істотні зміни зміст курсів базової інформатики на всіх рівнях освіти. Усе більша увага приділяється вивченню нових інформаційних технологій. Студенти гуманітарних і економічних спеціальностей одержують по інформатиці загальні і спеціальні знання. Спеціальні знання вони одержують на старших курсах, коли вже мають необхідні теоретичні і практичні знання і загальні знання з інформатики. Базові знання студенти одержують на початковому етапі своєї освіти, на 1 і 2 курсах. Ціль базової підготовки полягає в тому, щоб дати студентам знання по основах інформатики й обчислювальної техніки, необхідні надалі для одержання підготовки по обраній спеціальності.

Спрямованість на вивчення в курсі базової інформатики нових інформаційних технологій, визнання високого розвиваючого потенціалу інформатики і її особливої ролі у формуванні сучасного інформаційного суспільства [2] стали вихідними положеннями при розробці сучасної концепції викладання базової інформатики для студентів юридичних спеціальностей.

Відмінними рисами цієї концепції є:

- визнання високого розвиваючого потенціалу інформатики і додання їй статусу фундаментальної навчальної дисципліни [3];

- відповідне сучасним поглядам представлення про структуру предметної області інформатики;

- модульне подавання досліджуваної предметної області на відміну від раніш використовуваного дисциплінарного;

- застосування сучасних інформаційних технологій які дозволяють, виходячи з державних освітніх стандартів, сформуванню програму, орієнтовану на характеристики майбутньої професійної діяльності студента, з обліком його особистих інтересів і особливостей.

Відповідно до цього потрібно істотно переглянути традиційні курси вивчення основ інформатики, користуючись тезою, висунутою академіком А.П. Єршовим: «Від комп'ютерної грамотності - до інформаційної культури суспільства, що повинна стати важливою частиною його загальної культури»[4].

Інформаційна культура - це уміння людини використовувати відповідним чином весь набір інформаційних технологій у своїй повсякденній діяльності. Студентам, майбутнім фахівцям, керівникам - у наступаючій інформаційній епосі прийдесться приймати відповідальні рішення в умовах невизначеності і, можливо, у кризових або стресових ситуаціях. Причому для прийняття цих рішень уже не досить буде досвіду минулих поколінь. Тому дуже важливо розвинути в людей уміння самостійно аналізувати ситуацію, спираючись на розуміння загальних закономірностей і тенденцій розвитку природних, соціальних процесів, а також здатності прогнозувати можливі наслідки від прийнятих рішень. Це і буде вищим рівнем інформаційної культури.

Для виконання стандартів вищої освіти й одержання загальної інформаційної культури можливо запропонувати перелік необхідних розділів у програму - мінімум для студентів юридичних спеціальностей:

1. Базові поняття: інформація і класична інформатика. Правова інформатика. Інформаційні системи: поняття, структура, склад, тенденції розвитку, послідовність розробки.

2. Обчислювальна техніка: призначення, класифікація, історія і тенденції розвитку.

3. Технічні засоби інформатики. Архітектура і склад персонального комп'ютера. Засоби організаційної техніки і периферійні пристрої.

4. Базове програмне забезпечення. Основні поняття і загальна характеристика. Поняття інтерфейсу. Графічні інтерфейси. Основи роботи в операційній системі Windows (98/NT/XP).

5. Резервування і захист інформації. Утиліти Windows: призначення і використання. Стиск даних. Архівація. Форматування дискет. Антивірусний контроль.

6. Стандартні додатки Windows (95/98/NT/XP). Текстові процесори. MS Word. Прийоми і засоби автоматизації роботи з документами. Табличні процесори. MS Excel. Застосування електронних таблиць.

7. Мультимедійні технології. Мультимедійні комп'ютери. Види та типи презентацій. Загальні відомості про PowerPoint.

8. Бази даних: основні поняття, організація даних, моделі баз даних. Системи управління базами даних. Проектування баз даних. СУБД MS Access.

9. Комп'ютерні мережі й Інтернет. Пошук і одержання інформації в Інтернет. Електронна пошта. Телеконференції.

10. Поняття електронного офісу. Організація електронного документообігу.

11. Повнотекстові бази правових і нормативних документів.

Таким чином, пропонований перелік тем може розглядатися як мінімальне ядро для побудови програми базового курсу інформатики для юридичних спеціальностей, що допускає розширення з урахуванням інтересів викладача, особливостей спеціалізацій, появи нових інформаційних технологій [5].

Література

1. Барбенко Я.Л. Компьютерные технологии в контексте современного гуманитарного образования // Информационные технологии в управлении и учебном процессе вуза (Материалы межрегиональной научно-практической конференции. 11-13 октября 2000 г.).- Владивосток, 2000.- С. 28-29.

2. Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 2000-2002 роки: постанова Верховної Ради України від 06.07.2000 р. № 1851-III // ОВУ. – 2000. - № 29. – Ст. 1193К.

3. К. Колин «Информатизация образования как фундаментальная проблема» Требования к образовательным стратегиям в контексте компьютерных телекоммуникаций. http://www.ipd.mesi.ru/projects/ict_edu/group4/resour.htm

4. Ершов Ю.Л. Выступление на закрытии II Международного конгресса ЮНЕСКО "Образование и информатика", "Проблемы информатизации высшей школы".- М., 1996.- Т 2 (6).- С. 67-71.

5. Симонович С. В. и др. Информатика для юристов и экономистов. – СПб.: Питер, 2001. – 688с.

Надійшла 9.2.2002 р.

УДК 378.14

Л.Ф. МИХАЙЛЕНКО

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕС МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ НА ЗАОЧНОМУ ВІДДІЛЕННІ ПЕДВУЗУ

Впровадження комп'ютерних технологій навчання вказано як напрям підвищення якості методичної підготовки майбутніх вчителів математики на заочному відділенні педвузу.

Метою освіти XXI століття (за концепцією загальної середньої освіти) – виховання відповідальної, здатної до самоосвіти й саморозвитку особистості, яка вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, прагне змінити на краще своє життя й життя своєї країни. Отже, освіта повинна бути фундаментальною, базуватись на новітніх наукових досягненнях, новітній науковій інформації та новітніх педагогічних технологіях.

Перехід у XXI століття співпадає з часом реформ загальноосвітньої та вищої школи. Створюються нові державні стандарти освіти, готується нове покоління навчальних посібників, впроваджуються нові технології навчання. Однією із найважливіших умов реалізації цих новацій є ефективна підготовка і перепідготовка вчителів, формування у них нового педагогічного мислення, надання ефективної методичної допомоги вчителів.

Вчені прогнозують, що XXI століття буде століттям інформаційних технологій, глобальної комп'ютеризації, широке використання мікропроцесорів, мікроелектроніки тощо. Найважливішого значення в ньому набувають комп'ютерні технології. Життя вимагатиме фундаментальних знань і здатності до самоосвіти, критичного мислення. Усвідомлюючи значущість інновацій для розвитку освіти, важливо визначитись з змістом, формами, методами, засобами і технологіями інноваційної освітньої діяльності.

Аналіз сучасних програмних продуктів показує, що створені програми до майже всіх тем шкільного курсу математики. І їх кількість швидко збільшується, що не можна сказати про якість. Але більшість вчителів не знають про існування та можливості використання на уроках відповідних програмних продуктів. Актуальними для студентів та вчителів є методичні рекомендації впровадження комп'ютерно-орієнтованих технологій у навчальний процес. Програмне забезпечення для студентів вищих навчальних закладів, зокрема з методики викладання математики, майже відсутнє.

Одним із аспектів дослідження "Система методичної підготовки вчителя математики у вищому навчальному закладі за заочною формою навчання" є розробка технологій адаптованих до дистанційної освіти. Оскільки більшість країн світу, в тому числі Україна, офіційно вищу дистанційну освіту ще не визнали, тобто завершення віртуального університету не надає права на одержання дійсного диплома фахівця, ми вважаємо, що комп'ютерні технології мають можливість зробити дистанційну освіту посередником між очною і заочною формами навчання. Дистанційне навчання ми розглядаємо, як одну з форм навчальної діяльності, зокрема заочного відділення.